

Lean-ledarskap för en säker arbetsmiljö i byggsektorn

Abetongs H-fabrik i Vislanda har – tillsammans med Produktionslyftet – nominerats till Årets Arbetsmiljöpris på Betonggalan hösten 2020. Heidelberg-koncernen, vilken bland annat omfattar sex Abetong-enheter runtom i landet, har valt att arbeta brett med Produktionslyftet. Även Kynningsrud Prefab och Contiga ingår i koncernen och har sedan tidigare varit engagerade i programmet.

Bakom Årets Arbetsmiljöpris står branschtidskriften Betong som ägs gemensamt av Betongföreningen, Svensk Betong och Cementa. De som nominerats för Abetong och Produktionslyftet är Paul Karlsson, fabrikschef på Abetongs H-fabrik i Vislanda, och Christian Silvasti, drivande i Produktionslyftets motivationsarbete och tillika Lean-coach på Abetong.

I presentationen av de nominerade berättar tidningen Betong att Abetongs H-fabrik påbörjade utvecklingsprogrammet på 18 månader inom Produktionslyftet våren 2019. Ledningen ville med satsningen uppnå den säkraste arbetsplatsen, de mest engagerade medarbetarna, rätt kvalitet, bästa produkten och bästa leveranssäkerheten. Vägledande områden har varit "Rätt utan risk", "Rätt från mig" samt "Rent från mig" och med fokus på ledarskap och att ta bort slöserier har resultaten varit starka inom alla områden. Några exempel:

- Kraftigt ökat antal riskobservationer (87 stycken fram till maj 2020 jämfört med 65 under hela 2019)
- Nya gemensamma standardiserade arbetssätt med fokus på ergonomi och säkerhet (fler än 25 stycken implementerade under 2019-2020)
- Förbättringsförslag från medarbetarna fram till maj 2020 179 stycken varav 103 genomförda (2019 var det 61/54 och under 2018 i princip inga alls)
- Förbättrad kvalitet och ekonomi
- Mer än 10 procent ökat produktionsvärde
- Mer än 20 procent ökad produktivitet i gjuthallarna.

Övriga nominerade är Feras Almawed (NCC), Gian-Claudio Marinoni (Skanska), Thomas Lundberg (Thomas Betong) samt Byggbranschens säkerhetspark. Enligt

tidningen Betongs chefredaktör Roger Andersson är det en hård konkurrens om Årets Arbetsmiljöpris.

– Årets Arbetsmiljöpris är ett nytt pris från förra året som initierats av Svensk Betong, berättar Roger. De tyckte att området var viktigt och ett sätt att lyfta detta är att dela ut ett särskilt pris. Svensk Betong står dessutom själva som sponsor bakom kategorin.

I normalfallet brukar det vara tre nominerade per kategori och anledningen till att det är så många som fem nominerade i denna tror Roger beror på att Svensk Betong vill visa exempel från hela samhällsbyggnadsbranschen. Enligt honom handlar också priset om att trivas på jobbet och att tillsammans ansvara för både säkerhet och produktivitet.

– Därför är det extra roligt att Abetong är nominerade tillsammans med Produktionslyftet som arbetat med detta i 12-13 år, säger Roger. Betonggalan är branschens största event med allt från arkitekter och konstruktörer till entreprenörer och studenter, så det är ett riktigt partneringevent som brukar ge bred publicitet.

Abetongs H-fabrik i Vislanda. Foto: Abetong

Totalt omfattar Betonggalan tio priskategorier. Nämnas kan att fjolårets vinnare i kategorin Årets Montageledare var Andreas Hesselroth på Kynningsrud Prefab, en kategori som dessutom vunnits flera gånger av medarbetare på det tidigare Produktionslyfts företaget Strängbetong. För Abetong är det dock Årets Arbetsmiljöpris som gäller, vilket kom som något av en överraskning.

– Någon har nominerat H-fabriken i Vislanda, jag vet faktiskt inte vem, säger Paul. Jag blev uppringd av en jurymedlem som berättade att vi var samnominerade med Produktionslyftet för arbetet i fabriken.

Paul kom till Abetong och H-fabriken för drygt tre år sedan från en helt annan bransch och såg en verksamhet som låg långt efter svensk industrialisering, men han såg också en potential. När Abetong kom med i Produktionslyftet hade de redan startat ett utvecklingsarbete där Produktionslyftet kunde tillföra en metodik som passade perfekt för det Paul ville uppnå. Den stora förändringen såg de när arbetet fokuserades på ledarskapsutveckling från hösten 2019 och framåt. De testade ledarskapet där även de indirekta ledarna i produktionen engagerades vilket innebar beslut i stor grupp, men det var helt i konsensus. Polletten hade trillat ner och i februari i år presenterades arbetet för Abetongs ledning.

Jan Lagerstedt, VD för Nordic Precast Group. Foto: Abetong

Paul Karlsson, fabrikschef för H-fabriken. Foto: Abetong

– Arbetet är sammanvävt med Produktionslyftets olika faser och metodik där vi kan jämföra utvecklingen från 2014 fram till idag, berättar Paul. Sedan 2020 kör vi strukturerat daglig styrning med säkerhet överst på agendan, stoppkort om något förändrats på arbetsplatsen, pulsmöte med säkerhet överst på agendan med alla riskobservationer, tillbud, förbättringar som loggas i IKEMIA där vi går till rotorsaken, skapar arbetsorder och följer upp.

Samtidigt som de har haft det högsta antalet olycksfria dagar i rad någonsin med över 930 – de firar varje 100-tal – så ser de under 2020 hur också effektiviteten och lönsamheten ökar. För att hitta ledarskapsidealet fick medarbetarna tala om hur de upplevde ledarskapet, där styrgruppen fick in flera förbättringsförslag. Utifrån synpunkterna skapade de ledarskapsideal som nu är mätbara och som alla ledarna ska förhålla sig till enligt en skala 1 till 5 – där alternativ 3 tagits bort för att få ett tydligt resultat. Som en "bonus" av Covid-19 la de ner möten i konferensrum och alla genomförs nu stående i pulsrummet, vilket visat sig vara väldigt bra och transparent. Produktionspersonalen ser in i pulsrummet

Produktionslyftet är initierat av IF Metall och Teknikföretagen. Finansörer är Vinnova, Tillväxtverket och medverkande företag.

och tjänstemännen är synliga för och engagerade i produktionen.

– Allt vi ser nu är effekter av att vi arbetar på rätt sätt, både vad gäller arbetsmiljö och effektivitet, säger Paul. Ledarskapet påverkar arbetsmiljön, både psykosocialt och fysiskt. Dåligt ledarskap ger en hög frånvaro och ökar knappast effektiviteten. Jag vill tacka både vår förändringledare Emmie Karlsson, som har dragit ett stort lass, liksom alla andra medarbetare!

Företagsklustrets samarbete med Produktionslyftet inleddes på Contiga i Norrtälje, där Jan Lagerstedt då var VD, med deras 18-månadersresa våren 2014. Strax efter det köpte HeidelbergCement, där Abetong redan ingick, hela Contiga-gruppen och nyligen förvärvade de även Kynningsrud Prefab. Idag är Jan VD för Nordic Precast Group under vilken Heidelberg organiserar sin prefabverksamhet i norra Europa. Jan initierade att Abetong skulle arbeta med Produktionslyftet, ett arbete som nu inlets vid alla sex fabriker. Det innebär att samtliga svenska enheter inom HeidelbergCement har gått med i Produktionslyftet.

– Redan på Contiga-tiden pratade vi mycket om hur vi skulle få alla delaktiga i verksamheten, att uppmuntra alla att ta ansvar, berättar Jan. Samtidigt med Produktionslyftet drog vi igång ett arbete med att bli arbetsmiljöcertifierade, så dessa tankegångar har etablerats under en lång tid.

Jan betonar dock att det är viktigt att förstå att det inte rör sig om något självspelande piano. Det krävs ett drivande och engagerat ledarskap, vilket Paul Karlsson

med all tydlighet visat. Syftet med hela satsningen med Produktionslyftet är att erhålla en ökad konkurrenskraft samtidigt som de får en bättre arbetsmiljö och kvalitet med nöjdare medarbetare och kunder.

– Allt handlar egentligen om att skapa hållbara, effektiva verksamheter med ett ledarskap som engagerar, motiverar och visar vägen, avslutar Christian Silvasti. Säkerheten är en av branschens största utmaningar och Paul och Emmie är i det arbetet verkliga föredömen.

Läs fler artiklar på www.produnktionslyftet.se.

Roger Andersson, chefredaktör tidskriften Betong, på följarets Betonggala som då fyllde tio år. Fotograf: Boel Ferm

Vinnare av Årets Arbetsmiljöpris 2019 Ulrika Dolietis, Håll Nollan, tillsammans med prisutdelare Gunnar Hagman, VD Skanska. Fotograf: Boel Ferm

Produktionslyftet är initierat av IF Metall och Teknikföretagen. Finansiärer är Vinnova, Tillväxtverket och medverkande företag.

